

**Mukavaa koulunkäynti on silloin,
jos on kavereita -
Lasten ja nuorten näkemyksiä
koulutuksesta**

**Terhi Tuukkanen
Erikoistutkija, lapsiasiavaltuutetun toimisto**

**Lapsiasiavaltuutetun vuosikertomuksen julkaisutilaisuus
10.4.2025**

Olemme keränneet lasten ja nuorten näkemyksiä koulutuksesta

- Nuorten neuvonantajien tapaamisissa marraskuussa 2023 – helmikuussa 2024
 - Viiteen tapaamiseen osallistui 77 lasta/nuorta. Osallistujat 6-18-vuotiaita.
 - Paikkakunnat: Äänekoski, Tohmajärvi, Lapua, Joensuu, Lahti.

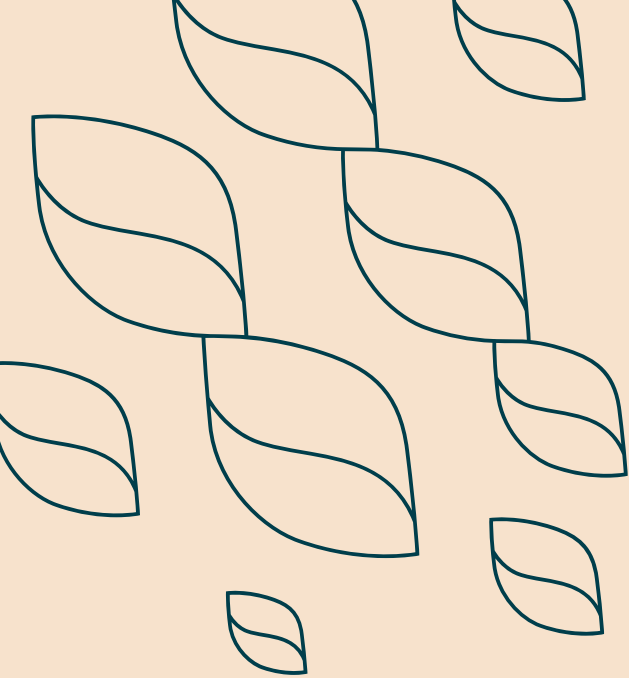
Koulu virallisena oppimisen tilana

Terhi: no opittasko siellä
(maailman parhaassa
eskarissa) jotaki?
Lapsi 1: lentämään
Lapsi 2: muuttumaan
supersankariksi
- eskarilaiset

Se musta on tosi hyvä, että
ainakin meidän alalla, niin
suurin osa kaikista opettajista
(--) on nähnyt jokaisen
oppilaan yksilönä.
- ammattiin opiskeleva nuori

Et pitää miettiä, mitä
tulevaisuudes halua
tehä sen sijaan, et
kattoo, mitkä kurssit on
helpoimmat itelle täl
hetkellä
- lukiolainen

Lähes kaikki on aina
semmoista
stressaavaa ja
ahdistavaa
- alakoululainen

Koulu virallisena oppimisen tilana

- Lapset ja nuoret näkevät koulutuksen tärkeänä oppimisen ja tulevaisuuden kannalta.
- Samaan aikaan koulutus on lapsille ja nuorille velvollisuus, joka stressaa ja ahdistaa.
- Oppimista ja viihtymistä koulussa edistävät esim.
 - mukavat, auttavat ja ymmärtäväiset opettajat
 - työrauha
 - avun ja tuen helppo saatavuus
 - yksilöllinen huomioiminen
 - oppilaiden/opiskelijoiden mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen (esim. palautteen kysyminen)

Koulu epävirallisena sosiaalisena tilana

Eskarissa on kivaa
kun...
”saa leikkiä
kavereitten kaa”
-eskarilainen

Vaik mullakin esimerkiks
on helppo löytää
kavereita täällä, ni oon
kyl huomannu, että silti
on joitain, että syrjäytyy
tosi helposti ja niillä ei oo
yhtään kaveria esimerkiks
meijänkin luokalla
-lukiolainen

Kiusaaminen on
vakava ongelma
-yläkoululainen

Porukka huutaa tunneilla
eikä kuuntele, mitä
opettaja sanoo, puhuvat. (-
-) Sitten jollain tunnilla ne
rupiaa jopa painimaan
siellä luokassa, ni kyllä se
aika häirittevää on.
-yläkoululainen

Koulu epävirallisena sosiaalisena tilana

- Koulu on lapsille ja nuorille paljon muutakin kuin oppimisen ympäristö. Monille se on ennen kaikkea jotain muuta.
- Koulu on sosiaalinen ympäristö, jossa vertaissuhteet tuottavat hyvää ja pahaa.
- Kiusaaminen, syrjintä ja yksinäisyys tulevat esille lähes jokaisessa tapaamisessa!
- Oppimista ja viihtymistä koulussa edistävät esim.
 - tehokas puuttuminen kiusaamiseen
 - ryhmäytymiseen panostaminen
 - hyvä ja rento ilmapiiri

Koulu fyysisenä tilana

Minkälainen olis
unelmien koulu?
”hyvä
skeittirampit”
-alakoululainen

Kerran joskus oli jollekin luokalle
joku kysely luokan ilmapiiristä ja
se oli ainoa kun sitä kuraattoria
näki siellä ammatillisissa. Muuten
en ole häneen törmännyt
ammatillisissa opinnoissa tai
muutenkaan, että se pitää
ajanvarauksen kautta mennä.
-ammattiin opiskeleva nuori

Eskarissa ei ole
kivaa, kun...
”oli hernekeittoa”
-eskarilainen

Mikä on parasta
opiskelussa?
”Akvaario
välituntitoimintatila,
jossa voi viettää aikaa
ystävien kanssa”
-yläkoululainen

Koulu fyysisenä tilana

- Koulun tilat ja toiminnot ovat lasten ja nuorten viihtymisen kannalta tärkeitä.
- Ruokailusta ja välituntien tiloista ja välineistä jutellaan lähes kaikissa tapaamisissa.
- Oppilashuoltopalvelujen fyysinen läheisyys madaltaa kynnystä käyttää niitä.
- Oppimista ja viihtymistä koulussa edistävät esim.
 - viihtyisä ja siisti kouluympäristö
 - hyvä ruoka
 - mahdollisuus tehdä välitunneilla kiinnostavia asioita

Päätelmiä ja pohdittavaa

- Koulutus on lapsille ja nuorille oppimisen tae, mutta paljon muutakin. Monille kaverit ovat tärkein syy tulla kouluun.
- Isoimpia epäkohtia koulutuksessa ovat sen aiheuttama stressi ja ahdistus, kiusaaminen ja syrjintä sekä työrauhan puute.
- Koulutuksessa on paljon hyvää, mutta uudistetaan sitä lapsia ja nuoria kuunnellen!

A person wearing a brown beanie, a tan jacket, and a grey backpack is seen from behind, looking towards a multi-story building. The image has a dark blue overlay.

Kiitos!